

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης : 28/2017
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α'
Συνεδρίαση της 8^{ης} Φεβρουαρίου 2017**

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Ανδρέας Χαρλαύτης, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Ανδρέας Ανδρουλιδάκης, Στυλιανή Χαριτάκη, Δημήτριος Χανής , Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Αγγελική Καστανά, , Ευσταθία Τσαούση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Μαρία Βλάσση, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ:Δ.Κ.Π. Γ 0015116 ΕΞ 2016 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομικών, Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας, Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Περιουσίας & Κοινωφελών Περιουσιών, Διεύθυνση Κοινωφελών Περιουσιών , Τμήμα Γ' Μητρώου Κοινωφελών Περιουσιών – Σχολαζουσών Κληρονομιών

Περίληψη Ερωτήματος: α) Αν , ενόψει του διδόμενου ιστορικού, ο κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομιάς της «Μ.Χ του Γ.» θα συνεχίσει να ασκεί τα καθήκοντά του ή αν θα παύσει τη διαχείριση της κληρονομιάς ,ενημερώνοντας τους κληρονόμους και στην περίπτωση αυτή πώς θα πληρωθεί η αμοιβή του. β) Αν δύναται να κινηθεί για την κληρονομιά αυτή η διαδικασία αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, κατά τις διατάξεις του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013 και γ) αν δύναται να περιέλθει η περιουσία στο Δημόσιο με κάποιο άλλο τρόπο (αδέσποτο).

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Από την ερωτώσα υπηρεσία δόθηκε το κάτωθι ιστορικό:

1. Στις 6-11-1972 απεβίωσε στην Αθήνα η Μ.Χ. του Γ. Η κληρονομία κηρύχθηκε σχολάζουσα και διορίστηκε οριστικός κηδεμόνας αυτής ο δικηγόρος Αθηνών Σ. Α. ,δυνάμει της αριθ. 1128/81 απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών.Ο κηδεμόνας αποδέχτηκε τον διορισμό του και ανέλαβε το έργο διαχείρισης της κληρονομιάς.

Από τα στοιχεία του φακέλου και κατόπιν σχετικών αναφορών του κηδεμόνα προκύπτει ότι τα περιουσιακά στοιχεία της κληρονομιάς είναι: • Διαμέρισμα 55 τ.μ., 4^{ος} ορόφου, επί της οδού Βεΐκου 61 στην Αθήνα • Διώροφη οικία 150,81 τ.μ. , στη θέση Τηγάνι της Ενορίας του Αγίου Νικολάου του οικισμού της Πυθαίας στην Κάλυμνο, • Λογαριασμός καταθέσεων στο Ταχυδρομικό Ταμιευτήριο ποσού 35.328,82 € περίπου .

Σύμφωνα με αναφορές του κηδεμόνα από το έτος 1983 έχουν εντοπισθεί εξ' αδιαθέτου κληρονόμοι της εν λόγω κληρονομιάς , πολλοί εκ των οποίων είναι μόνιμοι κάτοικοι εξωτερικού. Ο κηδεμόνας έχει επικοινωνήσει με τους κληρονόμους, στους οποίους δεν έχει εισέτι παραδώσει την κληρονομιά, διότι, ως αναφέρει, δεν του έχουν σταλεί τα έγγραφα νομιμοποίησής τους.

Έως σήμερα δεν έχει κινηθεί η διαδικασία αναγνώρισης του κληρονομικού δικαιώματος του δημοσίου στην εν λόγω κληρονομιά.

Στην αριθμ.πρωτ. ΕΜΠ 368/19-2-2013 έκθεση ελέγχου, επί της διαχείρισης του κηδεμόνα της εν λόγω κληρονομιάς, η Δ/ση Οικονομικής Επιθεώρησης συμπέρανε μεταξύ άλλων ότι α) η κληρονομιά δεν είναι σχολάζουσα, δεδομένου ότι εντοπίστηκαν κληρονόμοι ήδη από το 1986, β) για το επίμαχο ακίνητο στην Κάλυμνο και το θέμα που προέκυψε από την πώλησή του, ο κηδεμόνας υπεισέρχεται σε θέματα αστικών διαφορών ανάμεσα στους κληρονόμους και ότι θα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει πλέον το έργο του και γ) ο κηδεμόνας, ως δήλωσε και εγγράφως, θα ζητήσει από τους κληρονόμους την αμοιβή των ενεργειών του και δεν έχει, ούτε διατηρεί καμία αξίωση ή δικαίωμα για έξοδα και αμοιβές του κατά του Δημοσίου.

Κατόπιν των ανωτέρω, η ερωτώσα Υπηρεσία έθεσε στο Ν.Σ.Κ. τα ερωτήματα που αναφέρονται παραπάνω.

II. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

2. Οι διατάξεις των άρθρων 1824, 1846-1848 και 1868 του Αστικού Κώδικα ορίζουν:

«Άρθρο 1824. Αν κατά την επαγωγή της κληρονομιάς δεν υπάρχει ούτε συγγενής από εκείνους που καλούνται κατά το νόμο, ούτε σύζυγος του κληρονομουμένου, ως εξ αδιαθέτου κληρονόμος καλείται το δημόσιο».

«Άρθρο 1846. Ο κληρονόμος αποκτά αυτοδικαίως την κληρονομιά μόλις γίνει η επαγωγή, με την επιφύλαξη της διάταξης του άρθρου 1198».

«Άρθρο 1847. Ο κληρονόμος μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομιά μέσα σε προθεσμία τεσσάρων μηνών που αρχίζει από τότε που έμαθε την επαγωγή και το λόγο της. ... Αν ο κληρονομούμενος είχε την τελευταία κατοικία του στο εξωτερικό ή αν ο κληρονόμος έμαθε την επαγωγή όταν διέμενε στο εξωτερικό, η προθεσμία είναι ενός έτους. Η προθεσμία αναστέλλεται από τους ίδιους λόγους που αναστέλλεται και η παραγραφή».

«Άρθρο 1848.. .. Το δημόσιο δεν μπορεί να αποποιηθεί την κληρονομιά που του έχει επαχθεί εξ αδιαθέτου».

«Άρθρο 1868. Αν δεν βρεθεί κληρονόμος μέσα σε προθεσμία ανάλογη προς τις περιστάσεις, το δικαστήριο της κληρονομιάς βεβαιώνει ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος, εκτός από το δημόσιο. Η βεβαίωση δημιουργεί τεκμήριο ότι το δημόσιο είναι εξ αδιαθέτου κληρονόμος».

Το **άρθρο 972 του Αστικού Κώδικα** ορίζει: « Τα αδέσποτα ακίνητα καθώς και οι περιουσίες όσων πεθαίνουν χωρίς κληρονόμο ανήκουν στο δημόσιο».

3. Οι διατάξεις των άρθρων 1, 61, 62 και 63 του ν.4182/2013, ως ισχύουν (Α' 185/ 13) ορίζουν : «Άρθρο 1 Ορισμοί Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα νοούνται ως:..... 6. «Σχολάζουσα κληρονομιά»: Κληρονομιά της οποίας ο κληρονόμος είναι άγνωστος ή δεν έχει ακόμα βρεθεί ή δεν είναι βέβαιο ότι την έχει αποδεχθεί. »

« Άρθρο 61. Σχολάζουσα κληρονομιά. 1. 1. Στοιχεία και πληροφορίες που περιέχονται σε υπηρεσίες του Δημοσίου ή νομικά πρόσωπα του δημόσιου τομέα για την ύπαρξη κληρονομιάς χωρίς εμφανή κληρονόμο διαβιβάζονται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση της τελευταίας κατοικίας του κληρονομουμένου, η οποία προβαίνει σε εξακρίβωση των στοιχείων της κληρονομιάς, πιθανολογεί την ύπαρξη ή μη κληρονόμων και ενημερώνει για τις ενέργειές της το Υπουργείο Οικονομικών..... 2. Εφόσον προκύπτει ανάγκη ορισμού κηδεμόνα και αρμοδιότητα του Υπουργού Οικονομικών, ο σχετικός φάκελος διαβιβάζεται στο Υπουργείο αυτό. 3. Η αρμόδια αρχή διορίζει κηδεμόνα για την προσωρινή διοίκηση της κληρονομιάς και την εξακρίβωση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου όταν ο κληρονόμος είναι άγνωστος ή δεν είναι βέβαιο ότι αποδέχθηκε την κληρονομιά..... 4. 5. Αν δεν υπάρχουν συγκεκριμένα αποτελέσματα ενεργειών του κηδεμόνα και του τυχόν αντικαταστάτη του μετά την παρέλευση διετίας από του αρχικού διορισμού ούτε σχετική εκκρεμοδικία και πιθανολογείται με γνώμη του Συμβουλίου ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο, το έργο του θεωρείται ως περαιωθέν και ζητείται η αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου κατά το άρθρο 1868 του Αστικού Κώδικα. Πριν την υποβολή της αίτησης δημοσιεύεται πρόσκληση της αρμόδιας αρχής προς όσους τυχόν

αξιώνουν κληρονομικό δικαίωμα, προκειμένου να αναγγείλουν το δικαίωμά τους σε προθεσμία τριών (3) μηνών. Η πρόσκληση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Οικονομικών και της αρμόδιας αρχής επί έναν τουλάχιστον μήνα και η προθεσμία για την αναγγελία αρχίζει από την ημερομηνία που ορίζεται στην πρόσκληση».

«Άρθρο 62. Διορισμός - Καθήκοντα - Λήξη του έργου. 1. Ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς διορίζεται κατά το άρθρο 16 από την αρμόδια αρχή αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος δημόσιας αρχής ή οποιουδήποτε προσώπου έχει έννομο προς τούτο συμφέρον, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου για την ιδιότητα της κληρονομιάς ως σχολάζουσας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 17 έως 20, 22 έως 24 και 26 έως 28. 2. ... 3. Το λειτουργήμα του κηδεμόνα παύει και ο κηδεμόνας παραδίδει την περιουσία στον κληρονόμο ή τον εκκαθαριστή, ύστερα από ενημέρωση της αρμόδιας αρχής, αν του κοινοποιηθεί δικαστική απόφαση περί αναγνώρισης του δικαιώματος κληρονόμου ή αν διαπιστωθεί το κληρονομικό δικαίωμα τρίτου με απόφαση της αρμόδιας αρχής που εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου».

4. Η διάταξη του άρθρου 34 Α.Ν. 1539/1938 «Περί προστασίας δημοσίων κτημάτων», ο οποίος διατηρήθηκε σε ισχύ με το άρθρο 53 Εισ.Ν.ΑΚ ορίζει τα ακόλουθα: «2. Ακίνητα εγκαταλελειμμένα παρά των ιδιοκτητών των και μη διαχειριζόμενα παρ' αυτών ουδέ δι' αντιπροσώπων καταλαμβάνονται παρά του Δημοσίου και διαχειρίζονται παρ' αυτού ως διοικητού αλλοτρίων. 3. Η κατάληψις γίνεται διοικητικώς διά πρωτοκόλλου, συντασσομένου υφ' ενός δημοσίου υπαλλήλου, λαμβάνοντος προς τούτο την ειδική εντολήν του Υπουργείου των Οικονομικών (δ/νσεως δημοσίων κτημάτων) και του προϊσταμένου της αρμόδιας αστυνομικής αρχής ή του υπό τούτου οριζομένου αστυνομικού οργάνου. 4. Εφ' όσον ο ιδιοκτήτης είναι γνωστός εις την αρμοδίαν υπηρεσίαν, περίληψις του πρωτοκόλλου καταλήψεως του ακινήτου ως εγκαταλελειμμένου, αναφέρουσα και το ονοματεπώνυμον του ιδιοκτήτου, καταχωρείται εις τα βιβλία μεταγραφών και εις την μερίδα του ιδιοκτήτου, επιμελεία της Δ/νσεως Δημοσίων Κτημάτων του Υπουργείου Οικονομικών, αποτελεί δε πλήρη απόδειξιν περί της κατοχής του ακινήτου υπό του Δημοσίου ως διοικητού αλλοτρίων. 5. Η προς τον ιδιοκτήτην απόδοσις του καταληφθέντος κτήματος γίνεται, κατ' αίτησιν αυτού, κοινοποιουμένην προς το Δημόσιον, δι' αποφάσεως του Υπουργού των Οικονομικών, μετά γνώμην του κατά το άρθρο 10 Συμβουλίου. Αι διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 10 εφαρμόζονται και εν προκειμένω. 6. Εις τον αναλαμβάνοντα το ακίνητόν του ιδιοκτήτην αποδίδονται, κατά την εν τη προηγουμένη παρ. 5 καθοριζομένην διαδικασίαν, και τα εισπραχθέντα τυχόν παρά του Δημοσίου μισθώματα, μειούμενα κατά τας γενομένας δαπάνας και κατά 20% λόγω εξόδων διαχειρίσεως. 7. Εάν απορριφθή η αίτησις του ιδιοκτήτου ή δεν εκδοθή απόφασις του Υπουργού εντός 6 μηνών από της κοινοποιήσεως της αιτήσεως του ιδιοκτήτη ή εντός της υπό του κατά το άρθρο 10 Συμβουλίου ταχθείσης, κατά την παρ. 4 του άρθρου 11, προθεσμίας, δύναται ούτος να ζητήσει την απόδοσιν δι' αιτήσεώς του, υποβαλλομένης προς τον αρμόδιον ως εκ της τοποθεσίας του ακινήτου, Προέδρον Πρωτοδικών. 8. Μετά πάροδον δεκαετίας από της υπό του Δημοσίου καταλήψεως κτήματος ως εγκαταλελειμμένου, το δικαίωμα κυριότητας αποσβέννυται και η κυριότης του ακινήτου περιέρχεται εις το Δημόσιον. »

III. Ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων

Από το συνδυασμό των άνω διατάξεων προκύπτουν τα εξής:

5. Με το θεσμό της σχολάζουσας κληρονομιάς, σε αντίθεση με τα ισχύοντα στο προγενέστερο (ρωμαϊκό) δίκαιο, σε κάθε κληρονομιά υπάρχει πάντοτε και μάλιστα αναδρομικά από τον θάνατο του κληρονομούμενου κληρονόμος¹. Με την αποδοχή από τον κηδεμόνα του διορισμού του ιδρύεται μεταξύ του κηδεμόνα και του Δημοσίου ενοχική σύμβαση, με προστατευτική ενέργεια υπέρ τρίτου,

¹ βλ. Ανθή Πελένη, σε Ερμ ΑΚ Γεωργιάδη - Σταθόπουλο, υπό άρθρο 1865, Τομ. ΙΧ, σελ. 592, αρ. 2, Πελένη, ό.π. σελ. επίσης Νικ. Παπαντωνίου "Κληρονομικό Δίκαιο" εκδ. 1978, παρ. 30., Γ. Μπαλή "Κληρονομικά Δίκαιον", εκδ. Ε, παρ. 184, ΕρμΑΚ, Φίλιος ΚληρΔ παρ. 7, Λιτζερόπουλος ΚληρΔ παρ. 41, Παπαντωνίου, ό.π., Στεφανόπουλος, Στοιχεία ΚληρΔ, σ. 178, Σπυριδάκης, ΕγγΚληρΔ, σ. 199, ΓνμδΝΣΚ 693/1988, ΕφαΘ 35/2001 ΕλλΔνη 42. 953, ΕφαΘ 5514/2006 ΝοΒ 2007. 362, ΕφαΘ1258/2001 ΕλλΔνη 2001. 953.

που διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 61-64 του ν. 4182/2013 κυρίως και συμπληρωματικά από τις διατάξεις περί εντολής². Ο ορισθείς ως κηδεμόνας, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του Ν.4182/2013, ασκεί δημόσιο λειτούργημα, υπάγεται ως προς την άσκηση αυτού στην εποπτεία και τον πειθαρχικό έλεγχο της αρμόδιας αρχής και υπέχει έναντι του Δημοσίου ενδοσυμβατική ευθύνη(νόθο αντικειμενική Σταθόπουλος Γεν.Εν.Δ. 8 αρ 45,Γρωργιάδης Γεν.Εν.Δ. 23 αρ2) κατά τις διατάξεις περί εντολής (Α.Κ.713, Γ. Λέκκα σελ 297). Από τη λήξη του έργου του ο κηδεμόνας, εφόσον εξακολουθεί να διοικεί υποθέσεις των κληρονόμων, λειτουργεί ως διοικητής αλλοτρίων (ΑΚ. 723,730 επ. γνήσια διοίκηση αλλοτρίων, Βουζίκας οπ 159).

Ο διοριζόμενος κηδεμόνας αποτελεί το νόμιμο (*ex lege*) εκπρόσωπο του κληρονόμου και όχι της σχολάζουσας κληρονομιάς³.

Συγκεκριμένα ,ο κηδεμόνας σχολάζουσας κληρονομιάς, διορίζεται , πλέον, από την αρμόδια Αρχή (άρθρο 62 παρ1 του ν.4182/2013)με σκοπό την προσωρινή διοίκηση της κληρονομιάς, την αναζήτηση στοιχείων για τον κληρονόμο και την εξακρίβωση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου, όταν ο κληρονόμος είναι άγνωστος ή δεν είναι βέβαιο ότι αποδέχτηκε την κληρονομιά (άρθρο 61 παρ. 1 και 3 του ν.4182/2013, Γ. Λέκκα Η Σχολάζουσα Κληρονομιά σελ149), μέχρι την ολοκλήρωση του έργου του, είτε κατά την παρ. 3 του άρθρου 62⁴, είτε κατά την παρ. 5 του άρθρου 61. Η λήξη της θητείας του κηδεμόνα μπορεί να είναι και έκτακτη ,είτε λόγω αυτοδίκαιης έκπτωσης , είτε με απόφαση της αρμόδιας αρχής, είτε τέλος με πρωτοβουλία του ίδιου του κηδεμόνα.

Ειδικότερα , το έργο του κηδεμόνα λήγει, όταν: α) έχει αναγνωρισθεί με δικαστική απόφαση το κληρονομικό δικαίωμα τρίτου προσώπου (βλ. άρθρα 61 παρ. 3 του ν.4182/2013) ή β) έχει διαπιστωθεί το κληρονομικό δικαίωμα τρίτου με απόφαση(διαπιστωτική διοικητική) της αρμόδιας Αρχής, εκδοθείσα μετά από γνώμη του Συμβουλίου (βλ. άρθρο 62 παρ. 3 του ν.4182/2013).

Περαιτέρω,ρητά ,πλέον ,προβλέπεται ως καθήκον του κηδεμόνα η εξακρίβωση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου (άρθρο 61 παρ3α) και καθορίζεται χρονικό όριο της θητείας του .Εάν, παρά την παρέλευση διετίας από του αρχικού διορισμού του κηδεμόνα, οι ενέργειές του για την ανεύρεση του φορέα του κληρονομικού δικαιώματος δεν έχουν αποφέρει συγκεκριμένο αποτέλεσμα⁵ , ούτε διαπιστώνεται εκκρεμοδικία για τη βεβαίωση κληρονομικού δικαιώματος τρίτου προσώπου, μετά από γνώμη του Συμβουλίου Κοινοφελών Περιουσιών ,ότι πιθανολογείται το κληρονομικό δικαίωμα του Δημοσίου ,ζητείται η ,κατά το άρθρο 1868 Α.Κ. ,βεβαίωση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου⁶.

Στην κρινόμενη περίπτωση , από το διδόμενο ιστορικό προκύπτει ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 62 παρ.3 του Ν. 4182/2013 ,περί λήξεως της θητείας του κηδεμόνα ,ήτοι ότι κοινοποιήθηκε δικαστική απόφαση περί αναγνώρισεως δικαιώματος κληρονόμου ή ότι

² Βουζίκας ΚληρΔ παρ 159 VI, Φίλιος ΚληρΔ παρ. 11Γ, Πελλένη, αρ. 4 ,Γ. Λέκκα Η Σχολάζουσα Κληρονομιά σε.204επ.,Ν. Ψούνη «Κληρονομικό Δίκαιο», ό.π. σελ. 293

³ βλ. , αντί άλλων, Ν. Ψούνη «Κληρονομικό Δίκαιο» Τομ. II, εκδ. 2004. σελ. 293, Β Μπρακατσούλας Κληρονομικό Δικονομικό Δίκαιο σελ. 533.

⁴ Βουζίκας ο.π. 159, Μπαλής ο.π. 188, Τούσης ο.π. 149, Α.Π. 228/1952, Εφ.Θ. 199/58, Β.Μπρακατσούλας Κληρονομικό Δικονομικό Δίκαιο σελ 539.

⁵ βλ. τις παρ. 3 και 5 του άρθρου 61 του ν.4182/2013, ακόμη την υπ' αριθμ. 276/2014 Γνωμ/ση του ΝΣΚ υπό στοιχ. III. 1, σελ. 7

⁶ βλ. αιτιολογική έκθεση νόμου και την υπ' αριθμ. 1/14αρ. πρωτ. ΔΚΠ 1040933/6-3-2014 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Δημόσιας Περιουσίας επί του άρθρου 61, Γ Λέκκας Η Σχολάζουσα Κληρονομιά σελ 259 επ.

διαπιστώθηκε με απόφαση της αρμόδιας αρχής, κατόπιν γνώμης του αρμοδίου Συμβουλίου, κληρονομικό δικαίωμα τρίτου και, επομένως, το έργο του συνεχίζεται.

Εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του δευτέρου σκέλους του πρώτου ερωτήματος περί του τρόπου πληρωμής της αμοιβής του κηδεμόνα μετά τη λήξη της διαχείρισης της κληρονομιάς.

Περαιτέρω, από την παρ. 5 του άρθρου 61 του ν. 4182/2013 προκύπτει ότι σκοπός του νόμου είναι να «εκκαθαρίζονται» γρήγορα οι σχετικές υποθέσεις. Στην προκειμένη περίπτωση, όπου μετά από περίπου 35 έτη από του διορισμού του κηδεμόνα, σύμφωνα με διαδοχικές αναφορές του, έχουν μεν εντοπισθεί κάποιοι κληρονόμοι, χωρίς να έχουν νομιμοποιηθεί, συντρέχει λόγος εισαγωγής της υπόθεσης στο αρμόδιο Συμβούλιο, το οποίο θα κρίνει αν πιθανολογείται ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο και θα διενεργηθούν τα περαιτέρω νόμιμα, για την αναγνώριση του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου.

6. Στο άρθρο 972 ΑΚ, ορίζεται ότι τα αδέσποτα ακίνητα καθώς και οι περιουσίες όσων πεθαίνουν χωρίς κληρονόμους ανήκουν στο Δημόσιο. (ΑΠ 1478/2000). Τα αδέσποτα ακίνητα διακρίνονται: α) σε εκείνα τα οποία δεν υπήρξαν ποτέ στην κυριότητα κανενός, δηλ. τα εξ αρχής αδέσποτα και β) σε εκείνα τα οποία έγιναν μεταγενέστερα αδέσποτα με εγκατάλειψη του προηγούμενου κυρίου (συνδυασμός των διατάξεων των άρθρων 369, 966 - 968, 972, 1033, 1134, 1169, 1192 εδ. α' και 1319 Α.Κ.). Η απώλεια της κυριότητας ακινήτου, που επέρχεται με παραίτηση (εγκατάλειψη) προς το σκοπό να καταστεί αυτό αδέσποτο, απαιτεί μονομερή δήλωση του κυρίου με συμβολαιογραφικό έγγραφο και μεταγραφή της δικαιοπραξίας. Από και με τη μεταγραφή της σχετικής συμβολαιογραφικής πράξης αφενός απόλλυται η κυριότητα του μέχρι τούδε κυρίου και αφετέρου καθίσταται κύριος του πράγματος το Δημόσιο (ΑΠ 1335/2010).

Περαιτέρω, από τη διάταξη του άρθρου 34 Α.Ν. 1539/1938 «Περί προστασίας δημοσίων κτημάτων», προκύπτει, ότι δύναται να περιέλθει στο Δημόσιο η κυριότητα ακινήτων εγκαταλελειμμένων από τους ιδιοκτήτες τους και μη διαχειριζόμενων ούτε δι' αντιπροσώπων, εφόσον καταληφθούν από το Δημόσιο και παρέλθει δεκαετία, χωρίς να εκδηλωθεί βούληση αναζήτησής τους (ΑΠ 293/1998 αδημ., Εφ.Δωδ. 259/2004). Εάν το ακίνητο δεν έχει πράγματι εγκαταλειφθεί από τους ιδιοκτήτες ή κατέχεται από τρίτο εκπρόσωπο αυτών και παρά ταύτα κατελήφθη από το Δημόσιο ως εγκαταλελειμένο, αυτό δεν περιέρχεται στην κυριότητα του Δημοσίου με την απλή παρέλευση δεκαετίας από την κατάληψη, εφόσον ο ιδιοκτήτης αυτού εξακολουθούσε καθ' όλο το χρονικό διάστημα να νέμεται και εκμεταλλεύεται το ακίνητό του, ο ίδιος ή δι' αντιπροσώπου ή διαχειριστή⁷.

Υπό το κράτος της ισχύος του Α.Κ. στα «εγκαταλελειμμένα» περιλαμβάνονται τόσο τα ακίνητα των οποίων δεν επιμελείται ο ιδιοκτήτης τους προς απόλαυση των ωφελημάτων τους, ο οποίος όμως διατηρεί τη διάνοια κυρίου (δηλαδή έχει απωλέσει τη φυσική εξουσία), όσο και τα ακίνητα, τη νομή των οποίων εγκαταλείπει άτυπα ο κύριος με σκοπό να παραιτηθεί της κυριότητας επ' αυτών (δηλαδή έχει απωλέσει τόσο τη φυσική εξουσία όσο και τη διάνοια κυρίου)⁸.

⁷ Εφ.Δωδ. 119/1994, Δωδ.Νομ. 1.151, Εφ.Δωδ. 225/1988 ΝοΒ 37.448 σχετ. ΑΠ 973/82 ΝοΒ 32.645, Α.Π.293/1998, Εφ.Δωδ.244/2006, Α.Π.721/2007

⁸ Εφ.Δωδ. 107/1991 Δωδ. Νομ. 3.277, Δωρ.η. «Τα Δημόσια Κτήματα», έκδοση 1980, σελ.602, 603 605, Αποστολά, Αδέσποτα - Εγκαταλελειμμένα, Δωδεκανησιακή Νομολογία τ.5, σελ. 176, όπου και παραπομπές στη νομολογία.

Στην προκείμενη περίπτωση τα ακίνητα της κληρονομιάς δεν είναι αδέσποτα και δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για να θεωρηθούν εγκαταλελειμμένα ,αφού τα διαχειρίζεται ο κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομιάς ,ως αντιπρόσωπος του κληρονόμου. Περίπτωση καταλήψεως δια πρωτοκόλλου θα συντρέξει όταν δεν εμφανισθούν οι νομιμοποιούμενοι ως κληρονόμοι ή εάν παύσει η διοίκηση του κηδεμόνα .

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

7.Υπό τα ως άνω δεδομένα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι :

α) δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 62 παρ.3 του Ν. 4182/2013 ,περί λήξεως της θητείας του κηδεμόνα , οπότε συνεχίζεται το έργο του και ως εκ τούτου παρέλκει η εξέταση του τρόπου πληρωμής της αμοιβής του.

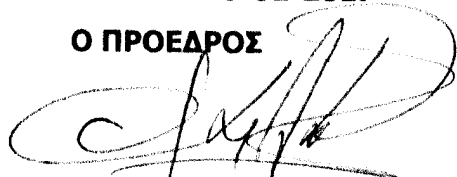
β) δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου 61 παρ. 5 του ν. 4182/2013 περί αναγνώρισεως του κληρονομικού δικαιώματος του Δημοσίου , καθόσον δεν έχει κριθεί με γνώμη του αρμόδιου Συμβουλίου Κοινοφελών Περιουσιών ότι δεν υπάρχει άλλος κληρονόμος εκτός από το Δημόσιο.

γ) τα ακίνητα της κληρονομιάς δεν είναι αδέσποτα και στην παρούσα νομική τους κατάσταση δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις για να θεωρηθούν εγκαταλελειμμένα ,διότι τα διαχειρίζεται ο κηδεμόνας της σχολάζουσας κληρονομιάς ,ως αντιπρόσωπος του κληρονόμου.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

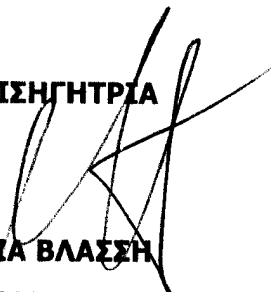
ΑΘΗΝΑ 20-02-2017

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΡΛΑΥΤΗΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΒΛΑΣΣΗ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

